

Villreinnemnda for Rondane og Sølknkletten

PROTOKOLL FRA MØTE 2/2020

Dombås hotell 05.02.2019 12.30-14.30

Tilstede:

Kommune	Medlemmer	Møtt	Varamedlemmer	Møtt
Alvdal	Trond Paaske	X	Britt Guri Nordtun	
Dovre	Arne Vadet	X	Bente Sæther	X ¹
Folldal	Solvår Brustad Lilleeng	X	Bjørn Brendbakken	X ¹
Hamar				
Nord-Fron	Anne K. Tina Lyslo	X	Hans Petter Solberg	X ¹
Rendalen	Tor Inge Nytrøen	X	Anne Grete Otnes	X ¹
Ringebu	Laila Bårdsløkken	X	Erik Winther	
Ringsaker	Thomas Eriksen	X	Marte Røhnebæk	
Sel	Jørund Båtstad	X	Ingebjørg Uldalen	
Stor-Elvdal	Ane Eriksen Hamilton	X	Terje Andreas Hoffstad	
Sør-Fron	Else Mari Bjørke		Hans Mathias Ulberg	
Øyer	Bjørner Killi		Anne Magnhild Braastad Lie	X
Åmot	Vidar Helgesen	X	Ingebjørg Dybvin	X ¹
FMHE	Tom Hjemseteren			
Sekretær	Marit Vorkinn	X		

X¹ Observatørstatus på møtet

SAKER:	
2020/7	GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKLISTE
2020/8	KONSTITUERING: VALG AV LEDER OG NESTLEDER
2020/9	DELEGERING – ARBEIDSUTVALG OG SILING AV SAKER
2020/10	MØTEPLAN 2020
2020/11	MILJØKVALITETSNORM FOR VILLREIN
2020/12	ØYER – RIVING AV UTHUS/STABBUR OG OPPSETTING AV NYTT
2020/13	ØYER – RIVING AV HUS OG OPPSETTING AV NY FRITIDSBOLIG
2020/14	RONDANE-DOVRE NASJONALPARKSTYRE – OMLEGGING AV SKILØYPE, FRYDALEN
2020/15	STATSKOG – TERRENGULTRALØP
2020/16	DOVRE - OPPSETTING AV FUGLEKIKKERBU/FOTOSKJUL
2020/17	RINGEBU – TILBYGG EKSISTERENDE FRITIDSBOLIG
2020/18	RINGEBU – RIVING OG OPPSETTING AV NY FRITIDSBOLIG
2010/19	EVENTUELT

2020/7 GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKLISTE

Godkjent.

2020/8 KONSTITUERING: VALG AV LEDER OG NESTLEDER

SAKSOPPLYSNINGER

Nemnda velger selv leder og nestleder. Andre funksjoner har ikke vært aktuelle til nå i nemnda. Lederen leder nemndas møter. Lederen og til dels nestlederen stiller av og til på ulike møter og samlinger der nemnda er invitert. Lederen svarer også på mediahenvendelser.

VURDERING

Leder i siste periode har vært Jørund Båtstad fra Sel, med Torstein Storaas fra Stor-Elvdal. Ledervervet har gjerne alternert mellom Gudbrandsdalen og Østerdalen, men det er ingen automatikk i dette, særlig når Hedmark og Oppland er slått sammen til ett Innlandsfylke.

Det er viktig at leder og nestleder har god kjennskap til arbeidsfeltet. Erfaring fra nemndas arbeid er derfor en fordel.

FORSLAG TIL VEDTAK

Legges fram uten tilråding.

STYRETS BEHANDLING

Jørund Båtstad, Sel, ble foreslått som leder og Solvår Brustad Lilleeng, Folldal, som nestleder.

Selv om Hedmark og Oppland er slått sammen til ett fylke, er det viktig med en representant fra hver side av fjellet.

De nye medlemmene syntes valg av leder og nestleder på første møte var vanskelig da de ikke kjente de andre medlemmene fra før. Det ble reist spørsmål om en kunne ha fungerende leder en stund framover, og utsette valget til f.eks. høstmøtet.

Det ble ikke reist alternative forslag til leder og nestleder.

VEDTAK

Jørund Båtstad, Sel og Solvår Brustad Lilleeng, Folldal, ble enstemmig valgt til henholdsvis leder og nestleder.

2020/9 DELEGERING – ARBEIDSUTVALG OG SILING AV SAKER

a. Arbeidsutvalg

De økonomiske rammene for villreinnemnda er begrensa, og har de siste årene gitt rom for fire ordinære styremøter, der det ene møtet har vært kombinert med en to-dagers befarng. Villreinnemnda i Rondane og Sølknletten har svært mange saker på høring som gjelder arealforvaltning, både fra nasjonalparkstyret og kommunene. Høringsfristene er normalt fire til seks uker, slik at mange saker må behandles mellom de ordinære styremøtene.

Nemnda har derfor i flere år hatt et arbeidsutvalg bestående av leder, nestleder og representanten fra den kommunen saken gjelder. Der saken gjelder flere kommuner, har det vært praksis for at alle kommunale representanter har deltatt. Møter i arbeidsutvalget har fortrinnsvis vært gjennomført som telefonmøter. Der det kun har vært et fåtall, enkle saker til behandling, har behandlingen foregått pr. mail.

b. Siling av saker nemnda skal uttale seg til

Saksmengden til nemnda er stor og har vært økende de siste årene, og mer omfattende enn nemnda har ressurser til å behandle (sekretærressursen utgjør ca. 20%). Forrige nemnd delegerte først til leder og nestleder å vurdere om nemnda skulle behandle sakene. Etter hvert fikk en imidlertid praksis på at de sakene nemnda ikke behandlet var mindre saker uten betydning for villreininteressene, som dyrkingsaker i utviklingssona mot Glomma/Folla. Det ble derfor foreslått som en prøveordning at sekretæren fikk delegert ansvaret for å foreta silingen av saker som ikke behandles i nemnda, og sende et standardsvar til kommunene: «*De økonomiske rammene for drift av Villreinnemnda er begrensa. Når det gjelder høringer av arealplansaker har nemnda derfor innført en ordning med siling av saker. De saker som anses å ha liten betydning for villreininteressene behandles ikke av nemnda. Den oversendte saken vurderes å være i denne kategorien*».

De sakene som nemnda ikke har uttalt seg til har vært referert i innkallingen til nemndsmøtene som i dag. En slik ordning har vist seg å være arbeidsbesparende både for sekretær, leder og nestleder, og det anbefales at ordningen videreføres. Det gjør også at kommunene kan få rask tilbakemelding i saker som ikke har betydning for villreininteressene.

I tillegg til saker som nevnt, bes det om at nemnda også vurderer om saker som i 2020/12 (se lengre bak) kan delegeres til sekretæren. Dette omfatter søknader i buffersona der det søkes om å rive eksisterende bygninger og erstatte disse med et tilsvarende nytt bygg, og der bruksformålet ikke endres.

FORSLAG TIL VEDTAK

a. Det opprettes et arbeidsutvalg for å behandle saker mellom ordinære nemndsmøter bestående av leder og nestleder som faste medlemmer, samt nemndsmedlem fra den kommunen saken gjelder. Der saken gjelder flere kommuner innkalles nemndsmedlemmer fra alle kommunene.

Saksinnstillingen til AU-møtene sendes alle styremedlemmer i forkant, med mulighet også for andre styremedlemmer til å gi innspill pr. mail en dag før møtet skal avholdes.

b. Ansvaret for å avgjøre hvilke saker som ikke skal behandles av villreinnemnda delegeres til sekretæren for nemnda. Sakene refereres på første etterfølgende styremøte. Ved tvilstilfeller skal leder og nestleder kontaktes.

STYRETS BEHANDLING

a. Oppretting av arbeidsutvalg: Tidligere styremedlemmer tilrådte opprettelse av et slikt arbeidsutvalg. Det ble også påpekt at det er viktig at medlemmet fra den kommunen saken gjelder er med og behandler saken.

Det ble fremmet forslag om at arbeidsutvalget skulle bestå av leder, nestleder, ett medlem fra kommuner med areal i nasjonalparken og ett medlem fra kommuner uten areal i nasjonalparken (i

alt fire medlemmer). Dette ville imidlertid passe dårlig i Sølnekletten og Rondane Sør, som ikke har nasjonalpark. Forslaget ble derfor trukket.

b. Siling av saker: Flere av de nye representantene ønsket at det i starten av nemndas periode fortsatt skulle være leder og nestleder som foretok en siling av saker, fram til at en får mer erfaring med hvilke saker dette gjelder.

Det ble vist til at nemnda i foregående periode ved starten av hvert styremøte har fått en orientering om hvilke saker som ikke er behandlet. Nemnda har svært mange saker sammenlignet med andre nemnder, og ordningen med at sekretæren har silt sakene har først og fremst vært for å avlaste leder/nestleder. Sakene har også vært kurante.

Ringebus representant fremmet følgende alternative vedtak:

«Leder og nestleder har ansvaret for hvilke saker som ikke skal behandles av villreinnemnda. Sakene som er avgjort sendes ut til alle medlemmene».

VEDTAK

a. Det opprettes et arbeidsutvalg for å behandle saker mellom ordinære nemndsmøter bestående av leder og nestleder som faste medlemmer, samt nemndsmedlem fra den kommunen saken gjelder. Der saken gjelder flere kommuner innkalles nemndsmedlemmer fra alle kommunene.

b. Leder og nestleder har ansvaret for hvilke saker som ikke skal behandles av villreinnemnda. Sakene som er avgjort sendes ut til alle medlemmene.

2020/10 MØTEPLAN FOR 2020

Årets tildelingsbrev er ennå ikke kommet, slik at budsjetttrammene ikke er kjent. Ut fra erfaringene fra siste periode har nemnda neppe økonomi til mer enn tre ordinære møter og en to-dagers samling. Det foreslås to møter på vårparten og to møter på høsten.

Nemnda skal før 1. mai godkjenne fellingstillatelser for 2020 i de tre villreinområdene (Rondane nord, Rondane sør og Sølnekletten). Nemnda må derfor ha et møte så nær opp til 1. mai som mulig. Med opplæringsdagene 3. og 4. februar der både ordinære medlemmer og varamedlemmer deltar, vil det ikke være økonomisk rom for en to-dagers befarings på høsten, slik en har hatt de tre siste årene. Det vil imidlertid være mulig med en en-dags befarings i et aktuelt område, kombinert med et styremøte.

Utenom møtene med befarings har nemndas møter i foregående periode vært lagt til Venabygdsfjellet, siden samla reiseavstand da blir minst. Møtene starter med middag siden de er lagt på kveldstid.

FORSLAG TIL VEDTAK

Dato for styremøter 2019:

- Tirsdag 5. februar, Dombås hotell
- Tirsdag 28. april eller Onsdag 29. april, Venabu fjellhotell, kl. 16.00

- Onsdag 9. september eller torsdag 10. september. Kombineres med befarings på aktuelt sted.
- Onsdag 11. november eller torsdag 12. november, Venabu fjellhotell, kl. 16.00.

VEDTAK

- Tirsdag 5. februar, Dombås hotell
- Onsdag 29. april, Venabu fjellhotell, kl. 16.00
- Torsdag 10. september. Kombineres med befarings på aktuelt sted.
- Torsdag 12. november, Venabu fjellhotell, kl. 16.00.

2020/11 MILJØKVALITETSNORM FOR VILLREIN

Miljødirektoratet har sendt forslag til «Miljøkvalitetsnorm for villrein» på høring. Det er Stortinget som har bedt om at en slik kvalitetsnorm utarbeides. Forslaget til kvalitetsnorm bygger på faglige råd fra en uavhengig ekspertgruppe.

Alle høringsdokumenter finnes i sin helhet på:

<https://tema.miljodirektoratet.no/horing2019-13819/>

NORMENS INNHOLD

Utfordringer

Den største trusselen mot villreinen i Norge fastslås å være fragmentering og tap av leveområder. Den største utfordringen i villreinforvaltningen er derfor å sikre at villreinbestandene får beholde leveområder av tilstrekkelig størrelse og kvalitet.

Formål

Formålet med kvalitetsnormen er å bidra til at villreinen, og de ulike villreinområdene, forvaltes på en slik måte at internasjonale forpliktelser overholdes, og at nasjonale målsettinger om ivaretagelse av levedyktige bestander innenfor sine naturlige utbredelsesområder nås.

Miljødirektoratet mener en kvalitetsnorm for villrein vil være et solid styringsverktøy som er godt egnet til å si noe om tilstanden til villreinen, hvilke utfordringer arten møter i de enkelte villreinområdene og hvilke tiltak forvaltningen kan sette i gang for å bedre tilstanden. Iverksetting av kvalitetsnormen vil innebære at samtlige villreinområder vil få et styrket kunnskaps- og beslutningsgrunnlag for forvaltningen.

Juridisk status

Kvalitetsnormen skal være retningsgivende. Klima- og miljødepartementet og andre berørte departementer i samråd kan beslutte at minimumsmålet kan fravikes for hele villreinområdet dersom andre viktige samfunnsinteresser veier tyngre enn hensynet til villreinen

Oppbygging og innhold

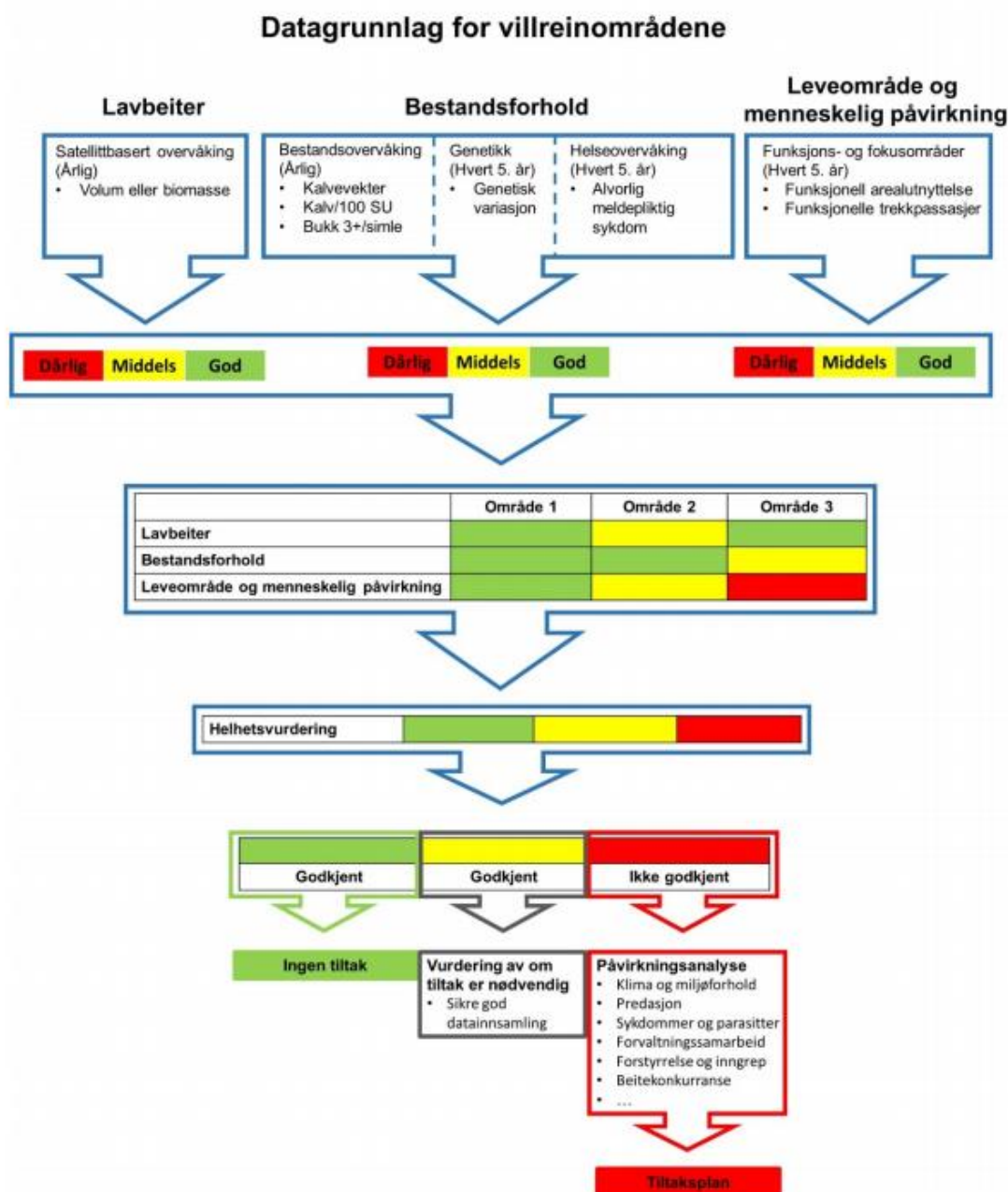
Det foreslås at det hvert femte år skal tas en gjennomgang av tilstanden i de 24 villreinområdene i Norge. Tre forhold skal vurderes; 1) Bestandsforhold, 2) Lavbeiter og 3) Leveområde og menneskelig påvirkning.

Hver indikator skal klassifiseres som god, middels eller dårlig. **Den samla klassifiseringen av området avgjøres av indikatoren med lavest verdi.** Dersom f.eks. høstvekten for simlekalv er klassifisert som dårlig, vil tilstanden for villreinområdet som helhet bli vurdert som dårlig.

Begrunnelsen for de valgte indikatorene og grenseverdier finnes i vedleggene i forslaget til miljøkvalitetsnorm:

<https://tema.miljodirektoratet.no/Global/dokumenter/horinger/Naturmangfold/Kvalitetsnorm%20villrein%20-%20november%20202019.pdf?epslanguage=no>

På neste side finnes en skematisk oversikt over oppbyggingen av kvalitetsnormen.

Oppbygging av kvalitetsnormen

Oppfølging av områder med dårlig kvalitet for en eller flere indikatorer

Påvirkningsanalyser

Dersom klassifiseringen etter kvalitetsnormen viser at kvaliteten for et villreinområde er dårlig, bør det i henhold til naturmangfoldlovens §13 lages en plan for hvordan kvaliteten kan bedres. Årsakene til at kvaliteten er dårlig må da kartlegges først, ved å utarbeide en påvirkningsanalyse, så langt det er mulig og innenfor rimelige økonomiske rammer. Miljødirektoratet har ansvaret for at det utarbeides påvirkningsanalyser.

Miljødirektoratet legger til grunn at påvirkningsanalysen bør gjennomføres av samme ekspertgruppe som får ansvaret for klassifiseringsarbeidet etter kvalitetsnormen. På denne måten vil en sikre en god kobling og konsistent vurdering mellom klassifiseringen og påvirkningsanalysen. Påvirkningsanalysen bør i hovedsak bygge på eksisterende data- og kunnskapsgrunnlag, herunder lokal og erfaringsbasert kunnskap om det aktuelle villreinområdet.

Tiltaksplaner

Etter at en påvirkningsanalyse er gjennomført, er det Klima- og miljødepartementet som avgjør om det skal utarbeides en tiltaksplan for å nå ønsket kvalitet for villreinområdet.

I villreinområder der kvaliteten vurderes å være dårlig pga. menneskelig påvirkning, kan Kongen fastsette statlig planretningslinje etter Plan- og bygningsloven (PBL) § 6-2 (https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2008-06-27-71/KAPITTEL_2-2-1#KAPITTEL_2-2-1).

Det foreslås at Miljødirektoratet skal ha ansvaret for utarbeiding av tiltaksplanene. Lokal/regional forvaltning trekkes inn i arbeidet.

Når et planutkast er ferdig, har Miljødirektoratet ansvaret for å involvere de relevante sektormyndighetene på direktoratsnivå før planene oversendes Klima- og miljødepartementet for politisk og budsjettmessig oppfølging. Klima- og miljødepartementet vil i samråd med berørte departementer vurdere hvilke tiltak som er aktuelle.

VURDERING

Innføring av en kvalitetsnorm

Det er uten tvil positivt og nyttig at det nå etableres enhetlig og godt felles kunnskapsgrunnlag for forvaltningen av de nasjonale villreinområdene. En kvalitetsnorm vil også være nyttig for departementenes og direktoratets prioritering av midler mellom villreinområdene i Norge, for å få nasjonalt/regionalt fokus på områdene hvert femte år, og forhåpentligvis, for å øke nasjonale bevilgninger til forvaltningen, ikke minst til tiltak.

Rondane Nord og Sør er allerede inne i det nasjonale overvåkingsprogrammet for hjortevilt, og det har vært en stor forskningsinnsats her de siste årene. For Rondane vil en kvalitetsnorm neppe gi så mye ny kunnskap. Vi kan imidlertid håpe at vi gjennom en påvirkningsanalyse og en tiltaksrapport kan få økte ressurser for å gjennomføre tiltak. Med det gode kunnskapsgrunnlaget og de store utfordringene vi har i Rondane med menneskelig påvirkning, er det for Rondanes del ønskelig at det parallelt med en tilstandsrapport for Rondane utarbeides en påvirkningsanalyse, slik at arbeidet med en tiltaksplan kan komme raskt i gang. Arbeidet bør integreres med det pågående planarbeidet som omfatter to viktige fokusområder, nemlig besøksstrategi for Dovre nasjonalpark og kommuneplan for Stor-Elvdal kommune.

I Rondane Nord bør området vurderes som to delbestander; nord og sør for Ula. Forskningsinnsatsen her de siste årene har bekreftet det lokal villreinforvaltning har registrert, at utvekslingen av dyr mellom delbestandene nord og sør for Ula er opphørt. Bestanden nord for Ula forvaltes allerede som to delbestander, jfr. gjeldende bestandsplan for Rondane nord.

Sølnekletten er ikke inne i det nasjonale overvåkingsprogrammet i dag. Her er rettighetshaverne organisert gjennom Sølnekletten Villreinområde, som har gjort en god jobb i forhold til å følge opp bestandsutviklingen. Innføring av en kvalitetsnorm vil imidlertid sikre at kunnskapsinnhentingene fortsetter på en systematisk måte også framover.

Indikatorer for normen – bestandsmål

Bestandsstørrelsen er ikke med som indikator i miljøkvalitetsnormen. Det kan være gode grunner til det.

I dag er det rettighetshaverne som gjennom bestandsplanen setter målet for bestandsstørrelsen, med mål om å holde et mest mulig stabilt uttak fra en sunn og produktiv bestand. Jakta utgjør (i våre områder) et viktig grunnlag for å opprettholde drift av fjellstyrrer/oppsyn, og er en viktig del av kulturen i fjellbygdene. I våre områder har villreinusvalgene hatt en ansvarlig praksis i forhold til fastsetting av fellingskvoter, selv om dette har medført til dels store inntektstap for dem selv. Vi har ingen grunn til å tro at denne praksisen vil endres.

Vi savner likevel tydeligere nasjonale, bevaringsbiologiske vurderinger om forsvarlige bestandsstørrelser innenfor dagens villreinområder, uavhengig rettighetshavernes ønsker om stabilt uttak i sine bestandsplaner. I bestandsforvaltninga er det rettighetshaverne som setter mål og justerer dem etter oppdatert kunnskap. Nemndene skal godkjenne planene uten å ha noe nasjonale mål eller rammer for vurderingene. Som sekretariat for villreinnemndene ønsker vi klarere nasjonale mål også for bestandsstørrelsen, når søknader om bestandsplaner skal vurderes og legges fram, og eventuelt også en hjemmel for at nemndene setter mål for sine områder.

Menneskelig påvirkning i villreinområdene – overordna innspill

I høringsnotatet slås det gjentatte ganger fast at den største utfordringen i villreinforvaltninga er å sikre villreinens leveområder. Vi er kjent med at arbeidet med denne indikatoren har vært utfordrende. Vi mener likevel at miljøkvalitetsnormen på dette punktet må videreutvikles.

Miljøkvalitetsnormen er i sin natur reaktiv; Dersom det gjennom tilstandsvurderingene hvert femte år slås fast at et område har en uheldig utvikling, skal en i etterkant sette inn tiltak for å bøte på dette. Innen bestandsforvaltninga er det realistisk å gjennomføre avbøtende/restaurerende tiltak. For tekniske inngrep og menneskelig ferdseil er situasjonen en annen. Erfaringene fra Rondane, f.eks. med flytting av Gråhøgdbu og arbeidet med tiltak på Spranget viser at slike tiltak kan ta lang tid, det kan være manglende politisk vilje til å gjennomføre tiltak hos den aktuelle forvaltningsmyndigheten, og restaurerende/avbøtende tiltak kan være så kostbare, som f.eks. innløsning av hyttetomter, at de ikke blir prioritert opp mot andre samfunnsoppgaver. I mange tilfeller vil en være avhengig av statlig inngripen, f.eks. ved at Klima- og Miljødepartementet omgjør et vedtak fra nasjonalparkstyret som ligger noe tilbake i tid. Slik overstyring av lokale folkevalgte organer synes nasjonale myndigheter å ha vært svært varsomme med de siste årene. *En uheldig utvikling på arealsida vil derfor bare unntaksvis være økonomisk og politisk reversibel.*

For å ivareta villreinens leveområder er det avgjørende at fokuset framover i like stor grad rettes mot det *forebyggende* arbeidet. Behovet for å jobbe forebyggende forsterkes av klimaendringene, jfr. situasjonen i Setesdal med nedising av beiter og rein som trekker ned i hytteområder for å finne beite (<https://www.nrk.no/sorlandet/nedising-i-hoyfjellet-gir-desperate-reinsdyr-1.14876095>).

I Rondane har vi i foregående nemndsperiode sett at hovedutfordringen med å ivareta villreinens leveområder er summen av de mange små tiltakene som gjennomføres. Ser en tiltakene som enkelttiltak vil de negative effektene av tiltakene være ubetydelige for villreinen. I førsteinstans i arealforvaltningen har nemnda erfart at mange søknader om tiltak/ferdsel innvilges fordi de kun vurderes som enkelttiltak. Det har også vist seg i foregående periode at nemnda ikke vinner fram med klager begrunnet i presedenshensyn. Fylkesmannen har også klageadgang, men styringssignalene fra nåværende regjering er å utvise stor forsiktighet med overprøving av lokale myndigheter. *For å begrense antall tiltak i villreinens leveområder er det derfor avgjørende at lokale arealforvaltningsmyndigheter, både kommunen og andre, fører en restriktiv arealpolitikk.*

Hovedgrepet for å ivareta villreinens leveområder er i dag de regionale planene for de nasjonale villreinområdene. Vår erfaring med Rondane-planen gjennom 30 år, er at den i for liten grad integreres i den daglige, lokale arealforvaltningen. Ansvar for å ivareta villreinhensyn i arealforvaltningen overlates gjerne til regionale myndigheter, dersom det står i motstrid til nærings- eller friluftsinnteresser (med hederlige unntak). Det er tvilsomt om en retningsgivende miljøkvalitetsnorm i større grad enn regionalplanen vil øke den lokale forståelsen for villrein eller ansvarliggjøre lokale aktører i større grad, eller gi regionale myndigheter sterkere virkemidler for å ivareta villreinhensyn i arealplanleggingen. Normen burde da i tilfelle ha åpnet for innføring av en statlig planbestemmelse, ikke planretningslinje.

Innen bestandsforvaltningen er det i hovedsak god integrasjon mellom nasjonale villreinmyndigheter og lokale rettighetshavere og forvaltningsorganer, med gode samarbeidsrelasjoner og tillit. Innen arealforvaltningen mangler i større grad en slik integrasjon mellom lokale myndigheter på arealsida og nasjonale/regionale villreinmyndigheter. Å skape større forståelse i lokal arealforvaltning for villreinhensyn kan derfor, for å sette det på spissen, ikke avgrenses til å formidle et økt kunnskapsgrunnlag hvert femte år.

Å kommunisere sumeffekter og presedensvirkninger til tiltakshavere, lokal administrasjon, politikere, media og allmenheten er utfordrende. Å bygge tillit mellom villreinforvaltninga og ulike aktører i arealforvaltninga (både innen grunneierregimet, plan- og bygningsloveregimet og naturmangfoldregimet) er en oppgave som det må arbeides med kontinuerlig og systematisk. Det er ikke formelt noe i veien for at regionale aktører (villreinnemnd, fylkeskommune, Fylkesmann) kan ta en slik oppgave i dag, men de økonomiske rammene for de regionale aktørene gjør at dette ikke er mulig.

Vi ser ikke at et forebyggende arbeid på arealsida kan innpasses i miljøkvalitetsnormen for villrein, slik den nå er bygd opp. Det er imidlertid viktig at nasjonale myndigheter i ressursprioriteringene ikke glemmer det forebyggende og lokale arbeidet som er helt avgjørende for å ivareta villreinens leveområder.

Menneskelig påvirkning i villreinområdene – foreslått indikator

Også endringer i villreinens arealbruk, inkludert trekkområder, skal vurderes kvantitativt. Det tas utgangspunkt i kunnskap om villreinens arealbruk de siste femti årene.

I de tilfeller det er for lite kunnskap vil delnorm 3 klassifiseres som «grå» og ikke telle med i helhetsvurderingen av området etter kvalitetsnormens standard klassifiseringssystem. Når den største trusselen mot villrein i Norge er fragmentering og tap av leveområder, er det uheldig at det lages en norm som ikke favner arealendringer i alle villreinområdene.

Beskrivelsen av de foreslåtte indikatorene i vedlegg IV er noe uklar. Grunnlaget for klassifiseringen som gjøres er som nevnt kunnskap 50 år tilbake i tid. Kunnskap om arealbruk og trekkområder så langt tilbake finnes uten tvil, men det vil være beheftet med betydelig usikkerhet å angi nøyaktige

grenser og arealstørrelse for de viktigste funksjonsområdene 50 år tilbake. Vi stiller derfor spørsmålsteget om det ved å basere denne indikatoren på slike kvantitative beregninger, vil gi noe bedre resultat enn kvalitative vurderinger. I samfunnsdebatten og politiske prosesser blir kvantitative vurderinger gjerne ansett som mer objektive enn kvalitative vurderinger, slik at de derved også har større gjennomslagskraft. Men et dårlig datagrunnlag gir aldri et godt resultat, selv om en kvantifiserer tidligere registreringer/informasjon, og gjennomfører beregninger.

Kvalitative vurderinger ut fra gjeldende kunnskapsgrunnlag både for villreinens arealbruk, ferdsel, hytteutbygging, andre typer inngrep, samt status for arealplaner bør derfor vurderes som et alternativ. Den foreslåtte metodikken kan inngå som en del av vurderingsgrunnlaget, i de områder der kunnskapsgrunnlaget er godt nok. Dersom arbeidet forankres i ekspertgruppa vil en sikre like vurderinger på tvers av områdene. Det vil nok uansett bli en relativt høy terskel, om ikke for å utarbeide tiltaksplaner, så for å bevilge midler til gjennomføring av tiltak. Tildeling av tiltaksmidler vil skje på departementsnivå etter en politisk vurdering. Gode kvalitative beskrivelser av arealutfordringene vil da kunne ha vel så stort gjennomslag som kvantitative beregninger.

Kvalitetsmål

I høringsutkastet foreslås det at «Målet er at minimum middels kvalitet for det enkelte villreinområde opprettholdes eller nås snarest mulig».

Det er grunn til å tro at en klassifisering av villreinområdene i 2020, etter den foreslåtte normen, vil gi flere villreinområder av middels eller dårlig tilstand. Dette vil være et resultat av i hovedsak allerede gjennomførte menneskelige påvirkninger i villreinområdene. Klimaendringene vil bli særlig utfordrende for arter som reinen, som lever på høyfjellet. Sammen med stadig mer forstyrrelser i leveområdene til villrein, og store kommende utfordringer knyttet til klimaendringer, vil den samlede negative belastningen på villreinen bli stor. I en føre var sammenheng vurderes det som nødvendig for at reinen sikres robusthet for å ha best mulige forutsetninger for å kunne imøtekomme de pågående klimaendringene. For å ivareta Norges internasjonale forpliktelser og å sikre villreinen i et langsiktig perspektiv kan det være nødvendig med mål å oppnå god kvalitet for de øvrige påvirkningsfaktorene.

Et mål om minimum middels tilstand åpner for at et villreinområde som er klassifisert til god tilstand kan tåle enda et par negative inngrep, slik at tilstanden senkes til middels, uten at tilstanden er i strid med målet i den retningsgivende normen. Normen vil da fungere da som en «sovepute». I andre tilfeller vil det kunne benyttes som et argument for å tillate ytterligere negative tiltak.

Med bakgrunn i villreinens utsatte situasjon, Norges internasjonale ansvar, og behov for økt robusthet i tiden som kommer, vurderes det at målet i artikkel 3 bør styrkes. Ordlyden «Målet er at god kvalitet for det enkelte villreinområde opprettholdes eller nås snarest mulig» bør innføres. Dette bør minimum gjelde for de nasjonale villreinområdene, og de Europeiske villreinregionene

Praktisk gjennomføring av kvalitetsnormen

For legitimiteten av kvalitetsnormen er det av stor betydning at normen resulterer i konkrete tiltak i villreinområdene, ikke «bare» kunnskapsinnhenting. Tida fra tilstandsvurderinger, via påvirkningsanalyser, tiltaksplan, bevilgninger fram til konkrete tiltak vil være en utfordring. Erfaringene fra arbeidet med kvalitetsnorm for villaks er at det kan ta relativt mange år fra det er fastsatt en kvalitetsnorm til det foreligger vedtatte tiltaksplaner. Kvalitetsnorm for ville bestander av atlantisk laks ble vedtatt i september 2013. Tiltaksplaner er per januar 2020 fortsatt ikke vedtatt, men er til behandling i departement. Et slikt tidsløp på tiltaksplaner vil undergrave legitimiteten til kvalitetsnormen og i praksis medføre at den får liten funksjonell betydning utover å bidra med informasjon om tilstand. Det bør derfor fastsettes tidsrammer for når eventuelle tiltaksplaner skal

være ferdige.

Tilstandsvurderinger av villreinområdene er foreslått hvert femte år. Det bør vurderes om dette skal endres til hvert fjerde år, og slik at nye tilstandsvurderinger kommer tidlig i funksjonsperioden for politiske organer som kommunestyre, fylkesting, nasjonalparkstyre og villreinnemnder. Tilstandsvurderingene vil da få en viktig funksjon også ved å skape politisk oppmerksomhet om villreinutfordringene.

I høringsnotatet vises det til at det både i arbeidet med påvirkningsanalyser og tiltaksplaner skal knyttes kontakt med lokale fagpersoner og ressurspersoner som kjenner forholdene i det aktuelle villreinområdet godt. Dette er viktig. I påvirkningsanalysen blir det sentralt å stille de riktige spørsmålene, og lokalkunnskap er da nødvendig, særlig på arealsida. Det nasjonale overvåkingsprogrammet for hjortevilt og forskningsprosjekter i regi av Norsk institutt for naturforskning har så langt vært sett som en støtte for rettighetshavernes forvaltning. Det er derfor uheldig om kvalitetsnormen blir oppfatta som en sentralisering og «degradering» av lokal forvaltning.

FORSLAG TIL VEDTAK

Villreinnemnda for Rondane og Sølknletten mener det er positivt at det gjennom miljøkvalitetsnormen etableres et felles kunnskapsgrunnlag for forvaltningen av de nasjonale villreinområdene, og tilrår at miljøkvalitetsnormen innføres så raskt som mulig.

Høringsnotatet slår fast at den største utfordringen i villreinforvaltninga er å sikre villreinens leveområder. Nemnda mener at arealindikatoren på bakgrunn av dette må videreutvikles:

- Miljøkvalitetsnormen må sikre at areal inngår som indikator i alle villreinområder som det skal utarbeides tilstandsanalyser for.
- Den foreslåtte arealindikatoren skal ta utgangspunkt i villreinens arealbruk de siste femti år. Det vil være betydelig usikkerhet knyttet til å fastsette grenser for funksjonsområdene. Kvalitative vurderinger ut fra gjeldende kunnskapsgrunnlag bør derfor vurderes som et alternativ til kvantitative vurderinger for indikatoren. Dersom arbeidet forankres i ekspertgruppa vil en sikre like vurderinger på tvers av områdene. Tildeling av tiltaksmidler vil skje på departementsnivå etter en politisk vurdering. Gode kvalitative beskrivelser av arealutfordringene vil da kunne ha vel så stort gjennomslag som kvantitative beregninger.
- Miljøkvalitetsnormen er i hovedsak reaktiv; dvs. at en uheldig utvikling skal avbøtes først når skade er konstatert. Dette tar ikke hensyn til at en uheldig utvikling på arealsida bare unntaksvis er økonomisk og politisk reversibel. For å ivareta villreinens leveområder er det avgjørende at fokuset framover i like stor grad rettes mot det *forebyggende* arbeidet. For å begrense antall tiltak i villreinens leveområder tilsier erfaringene fra forrige nemndsperiode at det er avgjørende at lokale arealforvaltningsmyndigheter, både kommunen og andre, fører en restriktiv arealpolitikk. Å bygge tillit mellom villreinforvaltninga og ulike aktører i arealforvaltninga (både innen grunneierregimet, plan- og bygningsloveregimet og naturmangfoldregimet) er en oppgave som det må arbeides med kontinuerlig og systematisk. Vi ser ikke at et forebyggende arbeid på arealsida kan innpasses i miljøkvalitetsnormen for villrein, slik den nå er bygd opp. Det er imidlertid viktig at nasjonale myndigheter i ressursprioriteringene ikke glemmer det forebyggende og lokale arbeidet som er helt avgjørende for å ivareta villreinens leveområder.

Med bakgrunn i villreinens utsatte situasjon, Norges internasjonale ansvar, og behov for økt robusthet i tiden som kommer, vurderes det at målet i artikkel 3 bør styrkes. Ordlyden «*Målet er at god kvalitet for det enkelte villreinområde opprettholdes eller nås snarest mulig*» bør innføres. Dette

bør minimum gjelde for de nasjonale villreinområdene og de Europeiske villreinregionene

Innføringen av en miljøkvalitetsnorm må resultere i konkrete tiltak i villreinområdene, ikke «bare» kunnskapsinnhenting. Det bør derfor fastsettes tidsrammer for når eventuelle tiltaksplaner skal være ferdige.

Det bør vurderes om tilstandsvurderinger skal skje hvert fjerde, og ikke som foreslått, hvert femte år. Ved å presentere tilstandsvurderinger tidlig i funksjonsperioden for politiske utvalg som kommunestyre, fylkesting, nasjonalparkstyret og villreinnemnder, vil tilstandsvurderingene få en viktig funksjon også ved å skape politisk oppmerksomhet om villreinutfordringene.

Det må utarbeides klarere føringer for hvordan lokale ressurspersoner skal involveres i ulike faser av arbeidet med en miljøkvalitetsnorm. Det nasjonale overvåkingsprogrammet for hjortevilt og forskningsprosjekter i regi av Norsk institutt for naturforskning har så langt vært sett som ei støtte for rettighetshavernes forvaltning. Det er derfor uheldig om kvalitetsnormen blir oppfatta som en sentralisering og «degradering» av lokal forvaltning.

Uavhengig av miljøkvalitetsnormen savnes det tydeligere nasjonale, bevaringsbiologiske vurderinger om forsvarlige bestandsstørrelser innenfor dagens villreinområder, som grunnlag for nemndas godkjenning av bestandsplaner og fellingskvoter.

I Rondane Nord bør bestanden vurderes som to delbestander; nord og sør for Ula.

Kunnskapsgrunnlaget i Rondane er omfattende og utfordringene store og kjente. Nemnda ber derfor om at det parallelt med en tilstandsrapport for Rondane utarbeides en påvirkningsanalyse, slik at arbeidet med en tiltaksplan kan komme raskt i gang, og integreres med pågående planarbeid for to viktige fokusområder: Besøksstrategi for Dovre nasjonalpark og kommuneplan for Stor-Elvdal kommune.

STYRETS BEHANDLING

Ringebu kommunes representant fremmet forslag til nytt kulepunkt 4 i vedtaket:

«Et viktig forhold som må vektlegges er hvilke tiltak som er gjennomført i den enkelte kommune. Dvs. at i Miljøkvalitetsnormen må nasjonale myndigheter ta hensyn til det arbeidet kommuner og lokale fjellstyret har utført av både forebyggende og avbøtende tiltak igjennom mange år.»

Det ble stilt spørsmål ved hva normen innebærer i praksis. Forslaget er omfattende og nemnda hadde behov for mer tid til å vurdere saken, etter presentasjonen på opplæringsdagene.

VEDTAK

Saken utsettes. Sekretæren sender ut saken på nytt pr. mail, der tilleggsforslag fra Ringebu kommune er innarbeidet.

Mail ble sendt ut onsdag 5. februar, og det vises til denne.

2020/12 ØYER – RIVING AV UTHUS/STABBUR OG OPPSETTING AV NYTT

SAKSOPPLYSNINGER

Øyer kommune har mottatt søknad om å rive eksisterende uthus (14,6 m²) for å føre opp et nytt stabburslignende uthus på BYA 15 m². Det søkes om å oppføre et stabburslignende hus (figur 1). I byggesøknaden oppgis det at totalt areal på eksisterende bebyggelse er på 85 m² BRA.

Figur 1. Byggetegning

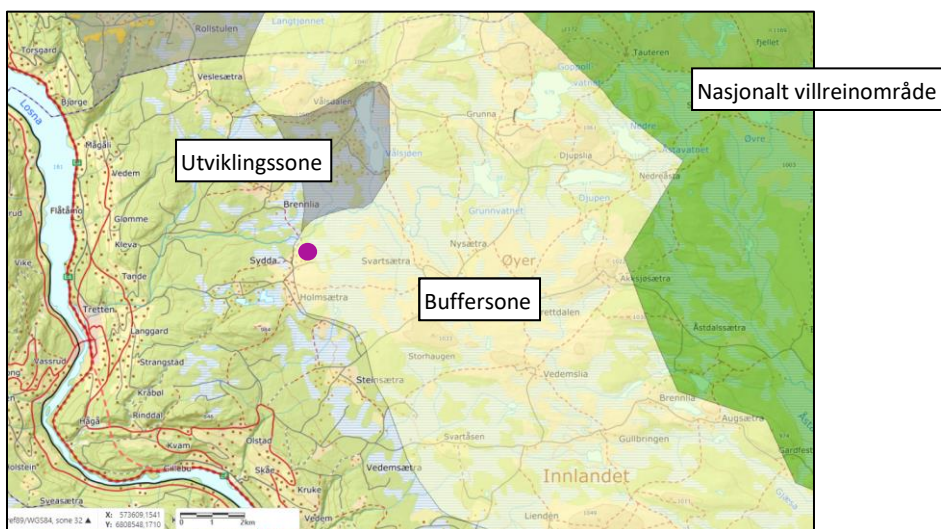
BRA vil her sannsynligvis avvike fra BYA, slik at nytt bygg blir større enn gammelt uthus. Kommunen skriver i saksutredningen at «Det har ikke vært vanlig å bygge seg stabbur på setra, eller uthus i etasjer».

I kommunedirektørens forslag til vedtak er det derfor satt vilkår om at tiltaket må omprosjekteres i henhold til bestemmelsene i kommuneplanens arealdel:

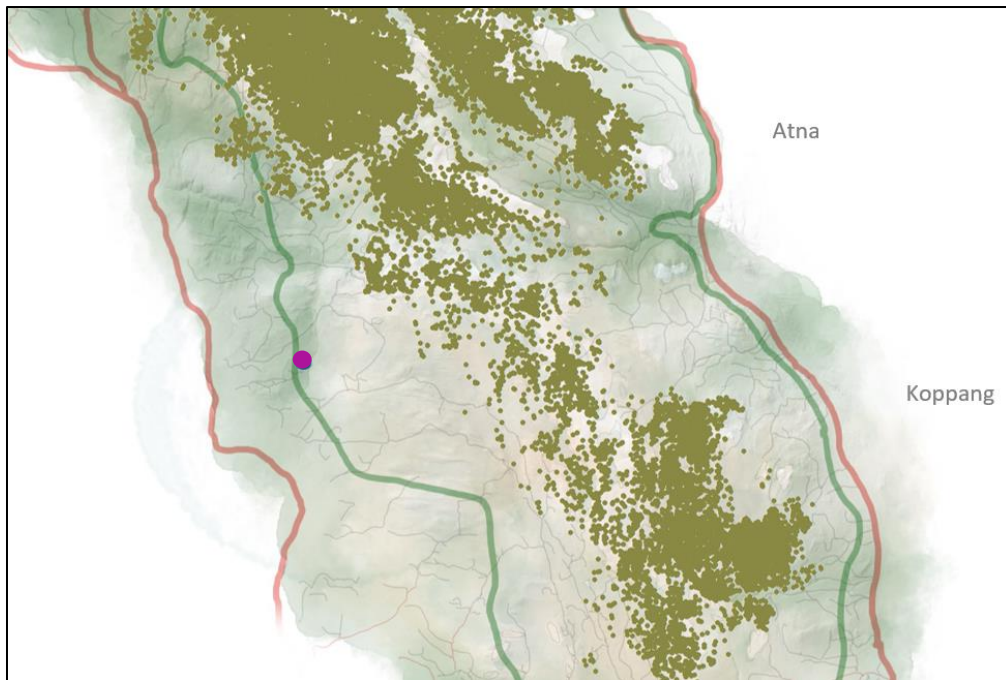
«Der fritidseiendommen ligger i tilknytning til seterlandskap skal det vektlegges hensyn til øvrig seterbebyggelse og seterlandskap. Se for øvrig retningslinje til pkt. 5.1.3.»

Forholdet til Regional plan for Rondane-Sølnkletten og villreinens arealbruk

Eiendommen ligger i buffersona i regional plan, der det kan gis rom for tilbygg, uthus og annekspå godkjente bebygde fritidseiendommer utenfor regulert felt innenfor en øvre ramme på 120 m².

Figur 2. Utsnitt fra regional plan for Rondane-Sølnkletten. Lilla prikk markerer plassering av eiendommen

Figur 3 GPS-merkede simler i perioden mars 2010 tom april 2018. (Lilla prikk er hyttas plassering)

Kilde: <http://server.villrein.no/fokus/rn/>

VURDERING

Eiendommen ligger i utkanten av buffersona. Den ligger også relativt langt fra områder registrert brukt av GPS-merka simler, selv om vet at bukkeflokker bruker områder lengre fram i Øyer.

Villreinnemnda har praksis med å tillate riving av bygg og oppsetting av nye bygg, når det er samme bruksform og størrelse. Et uthus vil ikke medføre økning av boarealet. Det er imidlertid viktig at slike bygg ikke seinere omgjøres til oppholdsrom. Dette kan gjøres ved å sette vilkår om at det ikke er tillatt med pipe/ildsted i uthuset.

FORSLAG TIL VEDTAK

Villreinnemnda har ikke innvendinger til at det gis tillatelse til oppføring av uthus som omsøkt, gitt at det blir satt vilkår om at det ikke er tillatt med pipe/ildsted i uthuset. Nemnda ber også om at kommunene i sin saksinnstilling i framtidige saker benytter BRA, ikke BYA.

STYRETS BEHANDLING

Det ble vist til at det nye bygget vil ha en vesentlig bedre standard enn det gamle uthuset, og at en derfor kan få økt bruk og dermed økt ferdsel inn i villreinens leveområder, noe som er uheldig. I og med at bygget er i to etasjer dobles golvflata. Det ble også påpekt at med dagens muligheter for oppvarming, er en ikke sikret at ikke uthuset blir brukt for boligformål.

På den andre siden ble det vist til at dette ikke er et nytt bygg, men erstatning for et bygg som har stått der, og bygget ligger også langt ute i buffersona.

Saken er et typisk eksempel på mange saker som nemnda hadde i forrige periode. Det er vanskelig å finne balansen mellom hva som bør tillates og hva nemnda skal frarå. Dersom en nekter nesten alle tiltak, risikerer en at kommunene ikke hensyntar nemndas hørings svar. Dette må veies opp mot nemndas rolle med å ivareta villreinen.

Nemnda har tre hovedalternativer for å behandle slike saker;

- Å ikke motsette seg at dispensasjon innvilges.
- Å frarå at dispensasjon innvilges.
- Å frarå at dispensasjon innvilges og be om oversendelse av kommunestyrets vedtak, samt å påklage vedtaket dersom kommunen innvilger dispensasjon mot nemndas tilråding.

I forrige periode påklagde nemnda fire kommunale vedtak, tre av disse er avgjort. I to av saken ble presedenshensyn ikke vektlagt, i en av sakene ble presedenshensyn vektlagt. Den fjerde er ikke avgjort.

Det ble ikke reist alternative forslag til vedtak.

VEDTAK

Villreinnemnda har ikke innvendinger til at det gis tillatelse til oppføring av uthus som omsøkt, gitt at det blir satt vilkår om at det ikke er tillatt med pipe/ildsted i uthuset. Nemnda ber også om at kommunene i sin saksinnstilling i framtidige saker benytter BRA, ikke BYA.

Vedtaket ble fattet mot en stemme (Ringsaker).

2020/13 ØYER – RIVING AV HUS OG OPPSETTING AV NY FRITIDSBOLIG

SAKSOPPLYSNINGER

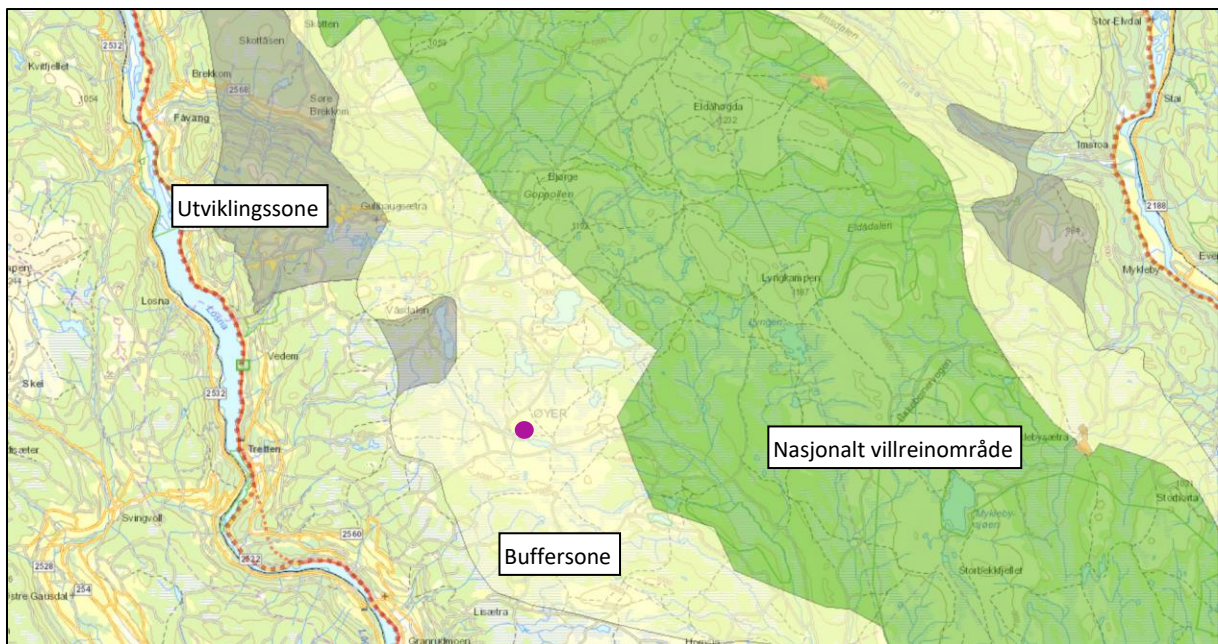
Øyer kommune har mottatt søknad om å rive eksisterende fiskebu (ca. 40 m²) og båtnaust for å føre opp en ny fritidsbolig (70 m²) samt et annek/bod i resterende del av naustet (15 m²).

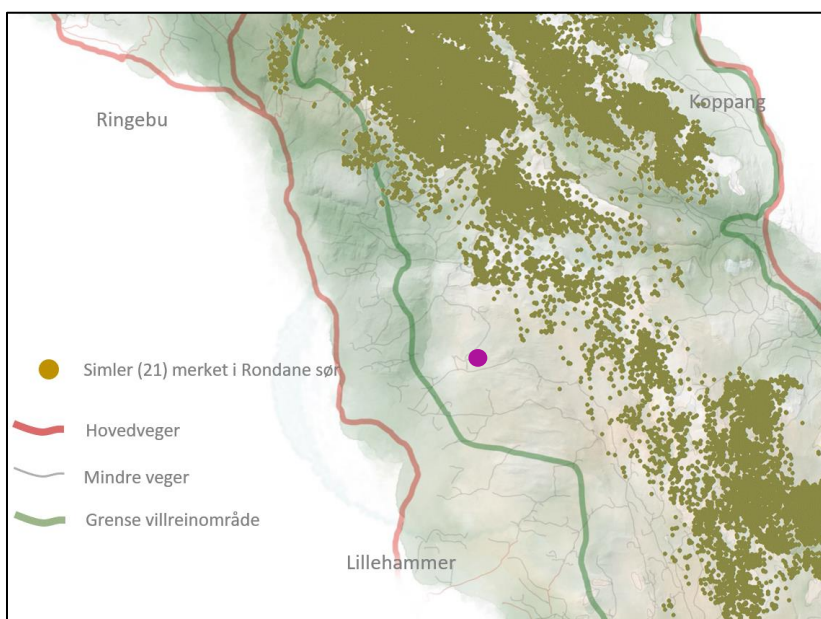
Figur 4. Byggetegning

Forholdet til Regional plan for Rondane-Sølnkletten og villreinens arealbruk

Eiendommen ligger i buffersona i regional plan, der det kan gis rom for tilbygg, uthus og annek på godkjente bebygde fritidseiendommer utenfor regulert felt innenfor en øvre ramme på 120 m².

Figur 5. Utsnitt fra regional plan for Rondane-Sølnkletten. Lilla prikk markerer plassering av eiendommen

Figur 6. GPS-merkede simler i perioden mars 2010 tom april 2018. (Lilla prikk er hyttas plassering)
Kilde: <http://server.villrein.no/fokus/rn/>

VURDERING

Villreinemnda har praksis med å tillate riving av bygg og oppsetting av nye bygg, når det er samme bruksform og størrelse. Her blir det en fordobling av boarealet, fra 40 til ca. 80 m². Det er innenfor øvre grense i retningslinje i regionalplanen på 120 m². Det er imidlertid viktig å understreke at den øvre grensen på 120 m² ikke betyr at alle fritidshus i buffersona automatisk skal kunne bygge opp til denne størrelsen. Her skal det foretas en konkret vurdering i hvert tilfelle, der også andre forhold skal hensyntas. Villreinemndas uttale skal likevel avgrenses til villreinhensyn.

Eiendommen ligger i midten av buffersona. Den ligger heller ikke i umiddelbar nærhet av områder som er registrert brukt av GPS-merka simler, selv om vet at bukkeflokker bruker områder lengre fram i Øyer. Eiendommens totale boareal vil etter utbygging fortsatt være akseptabelt.

Villreinnemnda har i foregående periode hatt flere saker om omgjøring/fradeling av jakt- og fiskebuer. Kulturminnehensyn ligger utenfor nemndas ansvarsområde. Det må likevel påpekes at en ved omgjøring av slike buer mister en bit av den delen av kulturarven i vårt område som er knytta til jakt og fiske, og at dette er uheldig.

FORSLAG TIL VEDTAK

Villreinnemnda har ut fra villreinhensyn ikke innvendinger til at det gis tillatelse til at det innvilges dispensasjon som omsøkt, gitt at kommunen begrunner vedtaket slik at det ikke skaper presedens om at det kan tillates en fordobling av boarealet for fritidshus i buffersona.

Nemnda vil likevel oppfordre kommunen til å ivareta jakt og fiskebuer i fjellet som en viktig del av kulturhistorien i vårt område. Nemnda mener det slik sett ville vært bedre og gjenoppbygd/restaurert fiskebua til opprinnelig størrelse og utseende.

STYRETS BEHANDLING

Saken har mange likhetstrekk med foregående sak, men det var større skepsis til denne. Her er det snakk om en fordobling av boarealet og hytta ligger nærmere nasjonalt villreinområde. Det ble reist spørsmål om det ikke burde uttrykkes klarere at nemnda er bekymret for at bygget er uheldig.

På den andre sida ble det vist til at bygget i utgangspunktet hadde et svært beskjedent areal. Det ligger også føringer i forslaget til vedtak om at kommunen skal begrunne forslaget slik at det ikke skaper presedens og at nemnda mener at det hadde vært bedre og gjenoppbygd fiskebua til opprinnelig størrelse og utseende.

Øyers representant opplyste om at det var kommet en del merknader til saken allerede.

Det ble ikke reist alternative forslag til vedtak.

VEDTAK

Villreinnemnda har ut fra villreinhensyn ikke innvendinger til at det gis tillatelse til at det innvilges dispensasjon som omsøkt, gitt at kommunen begrunner vedtaket slik at det ikke skaper presedens om at det kan tillates en fordobling av boarealet for fritidshus i buffersona.

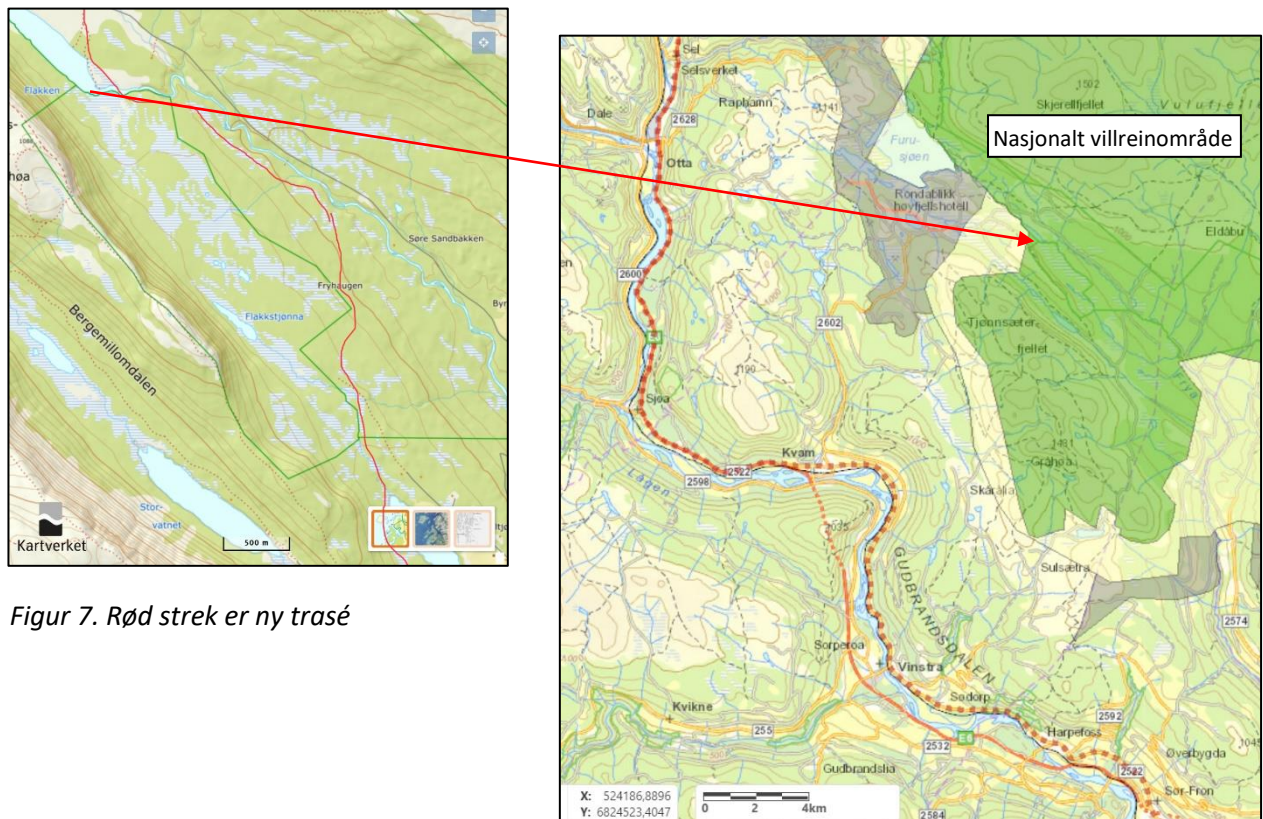
Nemnda vil likevel oppfordre kommunen til å ivareta jakt og fiskebuer i fjellet som en viktig del av kulturhistorien i vårt område. Nemnda mener det slik sett ville vært bedre og gjenoppbygd/restaurert fiskebua til opprinnelig størrelse og utseende.

Vedtaket ble fattet mot en stemme (Ringsaker).

2020/14 RONDANE-DOVRE NASJONALPARKSTYRE – OMLEGGING AV SKILØYPE, FRYDALEN

SAKSOPPLYSNINGER

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre har mottatt søknad om omlegging av skiløype i Frydalen landskapsvernområde. Skiløypa har tidligere gått langs veien. Vegstyret har nå nektet dette, slik at ny løypetrasé må finnes, dersom løypa fortsatt skal kunne brukes.

Figur 7. Rød strek er ny trasé

Forholdet til Regional plan for Rondane-Sjølnkletten og villreinens arealbruk

Løypa går gjennom nasjonalt villreinområde i regionalplanen. Retningslinjene for planen sier bl.a. at «Type ferdsel og omfang av ferdselen må vurderes konkret i forhold til villreinens bruk av områdene til ulike tider av året. Merkede stier og løyper legges utenom de mest sårbare områdene.»

Villreinens arealbruk

Fra 2007 har det vært gjennomført registreringer av villreinens arealbruk i Tjønnsæterfjellet, som et supplement til GPS-merkingen av simler i Rondane. Resultatene har vist at Tjønnsæterfjellet brukes regelmessig av bukk i sommerhalvåret, med trekk ut i området på våren og trekk tilbake til Vulufjell på høsten. Bukken utgjør en vesentlig del av bukkesegmentet i delstammen i Vulufjell i Rondane nord.

VURDERING

Søknaden gjelder omlegging av eksisterende skiløype, ikke anlegging av en helt ny løype. For villreintrekket ut i Tjønnsæterfjellet på våren ville det vært en fordel at løypa ikke hadde gått gjennom Frydalen. Å flytte løypa som vist har imidlertid neppe noen særlig betydning for villreinen.

Vegen gjennom Frydalen LVO skal være vinterstengt pga. villreintrekket på våren. Det har imidlertid vært press for å få brøytet fram til hyttene og setrene i Frydalen. I 2018 ble veien brøytet tidlig i mars, angivelig for hogst, men uten at slik hogst ble gjennomført. Dersom det nå blir etablert en skiløypetrase utenfor veien, vil dette kunne åpne for en ny diskusjon om å brøyte veien vinterstid.

FORSLAG TIL VEDTAK

Villreinnemnda mener at omlegging av den aktuelle skiløypa som foreslått ikke vil være mer skadelig for villreinen enn dagens løypetrasé. Nemnda er imidlertid opptatt av at villreintrekket mellom Vulufjell og Tjønnseterfjellet opprettholdes på best mulig måte. Nemnda er derfor bekymret for at en omlegging av skiløypa vil føre til økt press om å brøyte veien gjennom Frydalen vinterstid, og oppfordrer nasjonalparkstyret til å signalisere klart at dette ikke er aktuelt.

STYRETS BEHANDLING

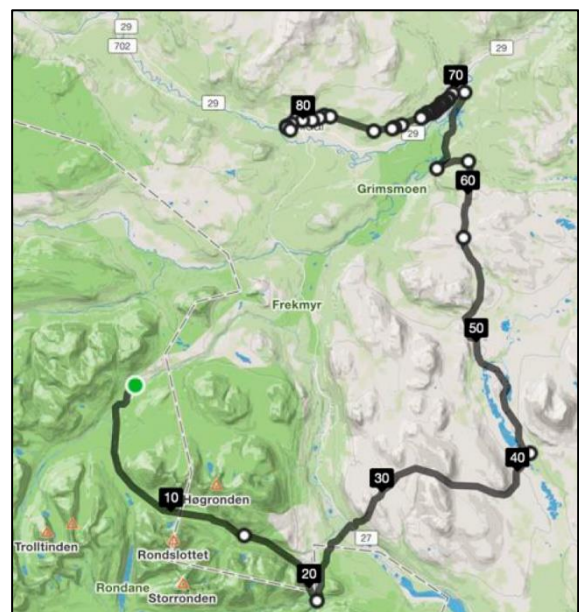
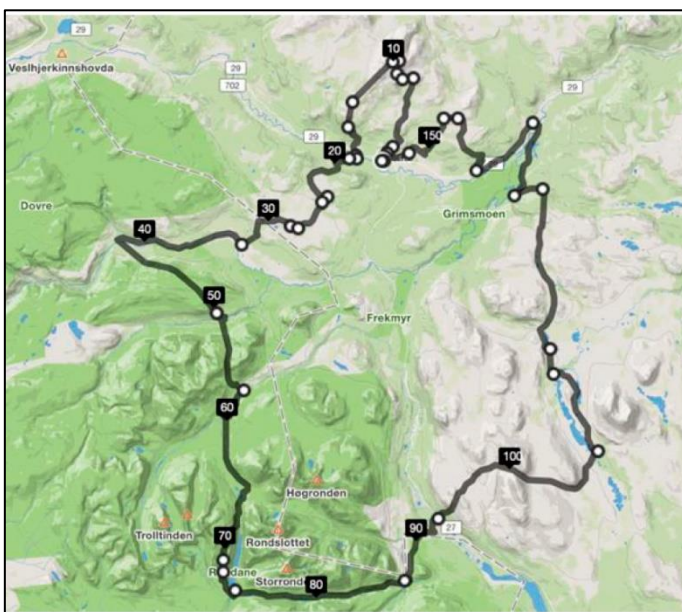
Det ble ikke fremmet andre forslag til vedtak.

VEDTAK

Villreinnemnda mener at omlegging av den aktuelle skiløypa som foreslått ikke vil være mer skadelig for villreinen enn dagens løypetrasé. Nemnda er imidlertid opptatt av at villreintrekket mellom Vulufjell og Tjønnseterfjellet opprettholdes på best mulig måte. Nemnda er derfor bekymret for at en omlegging av skiløypa vil føre til økt press om å brøyte veien gjennom Frydalen vinterstid, og oppfordrer nasjonalparkstyret til å signalisere klart at dette ikke er aktuelt.

2020/15 STATSKOG – TERRENGULTRALØP

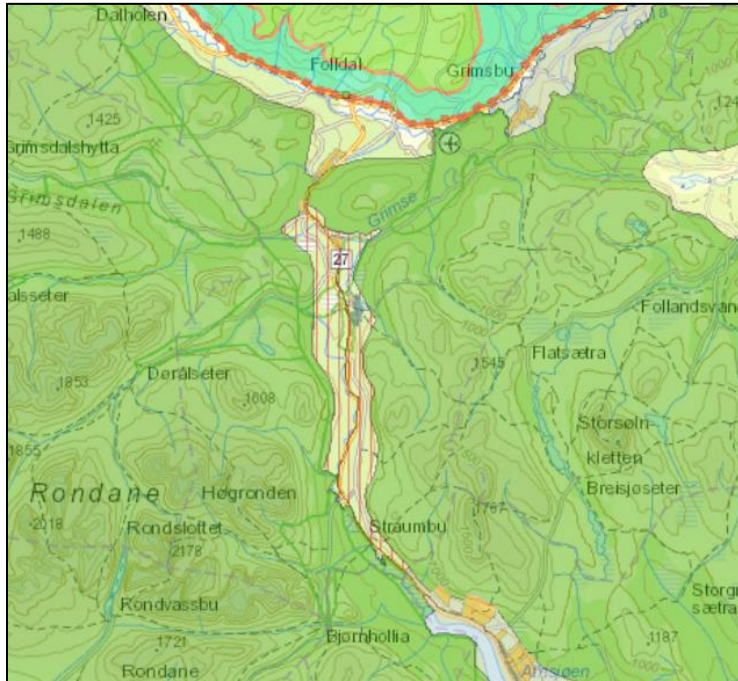
Statskog har mottatt søknad om å arrangere et terrengturløp på turstier ut fra Folldal og inn i Rondanemassivet 15.august. Løpet skal i hovedsak gå på etablerte turstier, og gjennomføres uten særlige former for tilrettelegging eller naturinngrep, og uten motorisert ferdsel. Det søkes imidlertid om å sette opp midlertidige markeringer i form av nedbrytbare merkebånd på angitte punkter. Merkebåndene skal settes opp kort tid før arrangementet og fjernes umiddelbart etter arrangementets slutt. Det anslås at antallet vil være mellom 50 og 150, fordelt på to distanser (80 og 160 km), se figur 8 på neste side.

Figur 8. Løypetraséer 80 og 150 km

Forholdet til Regional plan for Rondane-Sølnkletten

Løpet vil gå inn i Nasjonalt villreinområde som er definert som spesielt viktige områder for villrein, både i Rondane og Sølnkletten. I retningslinjene for nasjonalt villreinområde heter det bl.a. at «*Større arrangement, konkurranser, aktiviteter og lignende skal legges til områder, trasèer og tider der de kommer i minst mulig konflikt med villrein, og der de kan skape størst mulig ringvirkninger for lokalsamfunnet*».

Figur 9. Utsnitt fra regionalplanen for Rondane-Sølnkletten

VURDERING

Antall deltakere i løpet er begrenset, og disse skal følge eksisterende stier på en tid av året da det er stor trafikk i fjellet uansett. Det må imidlertid forventes at flere løpere vil ha med et «støtteapparat» av familie og venner og at ferdselen derfor vil øke en del utover deltakerantallet. Et slikt løp, der det skal løpes langt på ujevnt terreng, innebærer også en risiko for ulykker, og behov for motorisert ferdsel for å bringe skadde ut.

Den typen arrangementer det her søkes om, ser ut til å være del av en voksende trend, både nasjonalt og lokalt. Villreinnemnda har de siste årene hatt en rekke slike søknader på høring;

- «Nordic Adventure Racing» Multisportarrangement fra Ringebu til Øyer
- Oppland Extreme Triathlon, med avslutning inn til Røndvassbu
- Furusjøen Rundt-rittet: To traséer på langs av Tjønnseterfjellet
- Femundløpet: Hadde planer om å legge deler av traséen gjennom Sølnkletten og sørlige del av Rondane. Planene ble stoppet etter sterke innvendinger fra villreinaktører.
- Ultraløp på Rondanestien, fra Oslo til Hjerkin

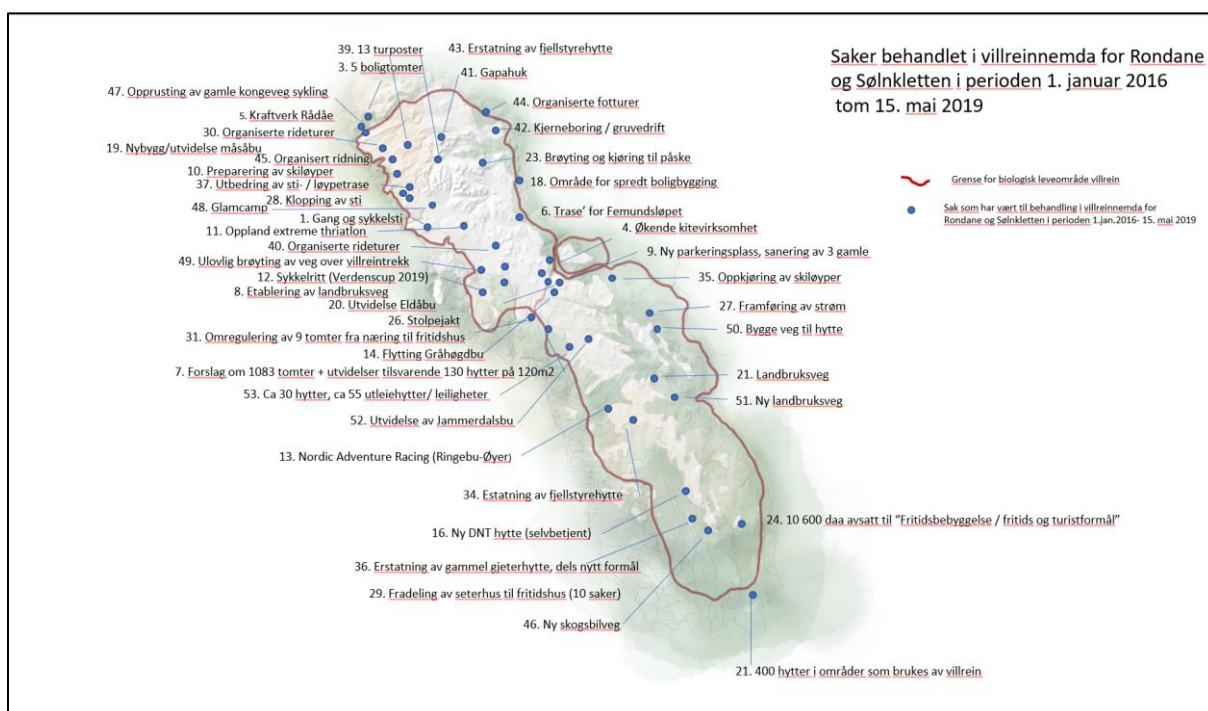
I tillegg kommer en rekke søknader om organiserte rideturer.

Konsekvensene av det enkelte løp for villreinen er varierende. Summen av alle arrangementer vil imidlertid utgjøre en tilleggsbelastning for en villreinstamme som allerede er sterkt presset (jfr. nml §10). Søker viser også til at løpet har en «potensiell eksponeringsverdi» utover selve løpet. Dvs. at omtale av løpet vil kunne bidra til enda flere besøkende til området.

Det foreligger nå en omfattende forskningsmessig dokumentasjon om presset på villreinens levearealer i Rondane fra menneskelig ferdsel og inngrep (se særlig «Villrein og ferdsel i Rondane. Sluttrapport fra GPS-merkeprosjektet 2009–2014. Strand, O., Gundersen, V., Jordhøy, P., Andersen, R., Nerhoel, I., Panzacchi, M. & Van Moorter, B. 2014. NINA Rapport 1013» og <http://server.villrein.no/fokus/rn/>). En oppsummering av saker behandlet i villreinnemnda for Rondane og Sølknkletten over siste tre-års-periode viser også at det er svært mange søknader om mindre og isolert sett uproblematisk tiltak. Sumeffektene i forhold til villreinens arealbruk er derimot stor (jfr. figur 10 på neste side).

I 2019 har en hatt et betydelig utbrudd av fotråte på villreinen i Rondane Nord. Det er etter jakta foretatt strukturtellinger gjennom filming på et utvalg av dyrene i Rondane. Resultatene er under bearbeiding, og det er heller ikke foretatt en totaltelling. Men resultatene kan, og det understrekes kan, tyde på at omtrent halvparten av kalvene fra sommerens telling er borte i tillegg til jaktuttaket. Det vil i så fall ligne på frafallet av kalver på Hardangervidda.

Fotråte-utbrudd ser ut til å variere fra år til år. Årsakene til slike utbrudd er også fortsatt uklare, men ser ut til å samvariere med tettheten av dyr, dvs. når det står for mange dyr på et for lite areal. I første del av sommeren sto mange dyr nord for Grimsdalsvegen, og disse krysset Grimsdalen sørover først i midten av juli. Norsk institutt for naturforskning har advart mot at det kan oppstå en barriereeffekt i Grimsdalen i sommersesongen når veien er åpen. En slik barriereeffekt vil føre til ytterligere fragmentering av stammen i Rondane nord. Fotråteutbruddet er uansett nok et faresignal om sårbarheten til villreinstammen i Rondane Nord, og betydningen av å ikke øke presset på villreinens leveområder ytterligere.

Figur 10 Saker behandlet i villreinnemnda for Rondane og Sølknkletten i perioden 1. januar 2016 tom 15 mai 2019. Utfallet av saken har variert.

Lokale initiativ for næringsutvikling er positivt. Det er også uheldig at organisert ferdsel reguleres, når det ikke er tilsvarende begrensninger for allmenn ferdsel. Situasjonen for villreinen i Rondane nord er nå imidlertid slik at tiltak som kan øke ferdselen i området bør begrenses, særlig i 2020.

FORSLAG TIL VEDTAK

Antall konkurranser og løp i nasjonalt villreinområde i Rondane ser ut til å være økende. Summen av alle arrangementer utgjør en tilleggsbelastning for en villreinstamme som allerede er sterkt presset. Ut fra den ekstraordinære situasjonen i Rondane nord med utbrudd av fotråte, mener nemnda at det ikke bør gis tillatelse til denne typen arrangementer i Rondane nord i 2020.

Villreinnemnda mener også det er uheldig at det reklameres for løpet før tillatelse fra grunneier er gitt:

<https://www.kondis.no/naa-kan-du-loepe-ultraloepe-i-rondane-50-miles-og-100-miles-15-august.6278886-127695.html>

<https://www.sidespor.net/konkurranser/rondane-100>

STYRETS BEHANDLING

Det ble opplyst at det er 80 påmeldte til ultraløpet så langt, mange fra utlandet. Det er et dilemma at en lokalt ønsker næringsutvikling men at en del tiltak må stoppes av hensyn til villreinen. Er det mulig å finne alternative områder å arrangere dette løpet?

Saken er sendt på høring fra grunneier, Statskog. Nemnda har ikke klageadgang på slike tiltak.

Friluftsløva er gammel, og det er tvilsomt om en så for seg at allemannsretten skulle åpne for slike arrangementer. Det er her andre aktører enn grunneier som tjener på bruken av arealet.

Forslaget til vedtak er i tråd med den praksis nemnda har fulgt i tilsvarende saker tidligere.

Vedtaket er noe uklart, og det ble foreslått følgende tilføyelse (markert med rødt): «Ut fra den ekstraordinære situasjonen i Rondane nord med utbrudd av fotråte, **som er en ekstra belastning for villreinstammen**, mener nemnda at det ikke bør gis tillatelse til denne typen arrangementer i Rondane nord i 2020».

VEDTAK

Antall konkurranser og løp i nasjonalt villreinområde i Rondane ser ut til å være økende. Summen av alle arrangementer utgjør en tilleggsbelastning for en villreinstamme som allerede er sterkt presset. Ut fra den ekstraordinære situasjonen i Rondane nord med utbrudd av fotråte, som er en ekstra belastning for villreinstammen, mener nemnda at det ikke bør gis tillatelse til denne typen arrangementer i Rondane nord i 2020.

Villreinnemnda mener også det er uheldig at det reklameres for løpet før tillatelse fra grunneier er gitt:

<https://www.kondis.no/naa-kan-du-loepe-ultraloepe-i-rondane-50-miles-og-100-miles-15-august.6278886-127695.html>

<https://www.sidespor.net/konkurranser/rondane-100>

Vedtaket var enstemmig.

2020/16 DOVRE - OPPSETTING AV FUGLEKIKKERBU/FOTOSKJUL

SAKSOPPLYSNINGER

Dovre kommune har mottatt søknad om oppsetting av bu (15 m²) til fuglekikking/fotografering av ville fugler og dyr, primært rovfugler. Dette skal etableres som en næringsaktivitet tilknyttet gårdsbruk. Det planlegges å etablere åteplass ved bua.

Det blir kun gange langs etablerte stier for å komme til fotoskjulet. Det vil være med guide som viser vei i terrenget inn til bua og tilbake igjen. Bua planlegges brukt i helger fra november til mars.

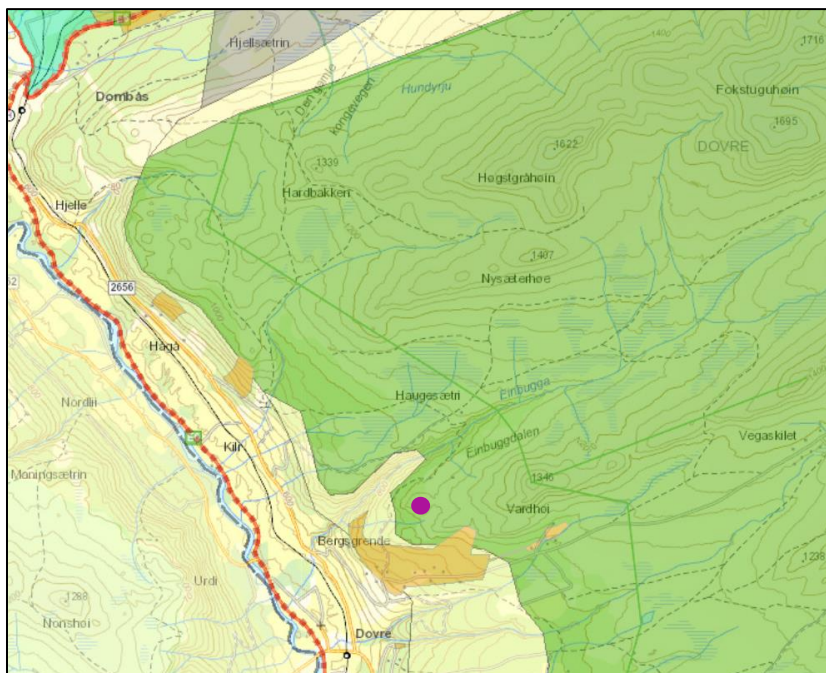
Etter en foreløpig gjennomgang av saka mener kommunen at det kan være aktuelt å vurdere en tidsbegrensa tillatelse på for eksempel 3-år. Ved en eventuell slik tillatelse ser en for seg å sette flere vilkår, bla:

1. Tidsrom for aktiviteten.
2. Fjerning av bygg og rydding etter utløp av tillatelse
3. Rapportering av besøkende med dokumentasjon.

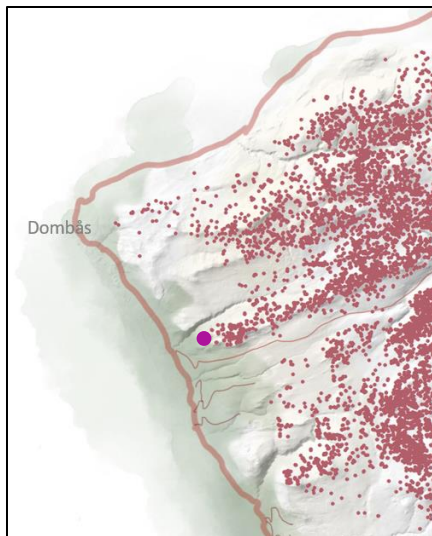
Fjellstyret i Dovre har uttalt seg til saken og har ikke vesentlige innvendinger. Fylkesmannen i Innlandet har frarådd dispensasjon.

Forholdet til Regional plan for Rondane-Sølnkletten og villreinens arealbruk

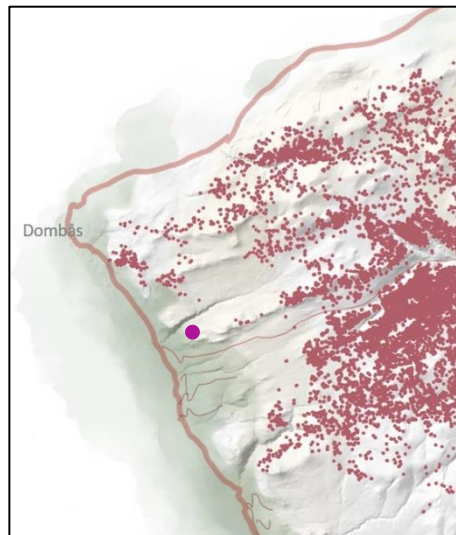
Eiendommen ligger i Nasjonalt villreinområde, sone 1, i regional plan for Rondane-Sølnkletten. I henhold til retningslinjene til regional plan, sone 1, skal det ikke etableres ny fritidsbebyggelse innenfor området. Ny utbygging eller andre tekniske inngrep som kan forringe nasjonalt villreinområde skal unngås. Tiltak som øker eller endrer bruken kan ha stor effekt i slike områder.

Figur 11. Lilla prikk viser planlagt plassering av fuglekikkerbua

September -tom november

Desember tom mars

Figur 12. GPS-merkede simler i perioden mars 2010 tom april 2018. (Lilla prikk er hyttas plassering)

Kilde: <http://server.villrein.no/fokus/rn/>

VURDERING

Bua ligger i utkanten av nasjonalt villreinområde. I Dovre kommune er grensene for det nasjonale villreinområdet trukket langt ned mot bygda, sammenlignet med fjellområdene lengre sør. Fordi områdene i Dovre var mer uberørte i utgangspunktet har kommunen dermed paradoksalt nok fått langt smalere buffer- og utviklingssoner, og tilsvarende mindre utviklingsmuligheter i regionalplanen, sammenlignet med kommuner med flere inngrep i fjellområdene i utgangspunktet.

Det er registrert villrein ut på tangen der bua er tenkt plassert, men mer på høsten enn når en kommer ut i desember. Etterspørselen etter et slikt tilbud er uklar. Aktiviteten er planlagt å foregå i helgene, og med guide. Ferdsele videre innover i området kan derfor begrenses.

Dersom kommunen setter vilkår for tillatelsen som omtalt i oversendelsen, vurderes det at i forhold til villreinhensyn kan åpnes for en prøveperiode.

FORSLAG TIL VEDTAK

Villreinnemnda vil ikke motsette seg at dispensasjon innvilges for en prøveperiode på 3 år, gitt følgende vilkår:

- Bua skal kun brukes til formål som beskrevet i søknaden, og skal være låst utenom helgene.
- Aktiviteten kan foregå i helger i perioden november-mars.
- Ferdsel inn til bua skal skje som guida tur. Det skal ikke ledes ferdsel lenger innover i området enn til bua.
- Alle installasjoner må fjernes når aktiviteten opphører.
- Etter hver sesong skal det sendes rapport til Dovre kommune over bruken av hytta.
- Før eventuell søknad om videreføring av prosjektet etter tre sesonger skal det foreligge en evaluering av tiltaket, bl.a. på grunnlag av registreringer fra GPS-merka rein og uttale fra Villreinusvalget i Rondane nord.

STYRETS BEHANDLING

Dovres representant var skeptisk til tiltaket fordi området er mye brukt av villrein sommerstid.

Med ny åteforskrift er det ikke lenger tillatt å legge ut åte til fotografering. Spørsmålet er da hvor aktuelt tiltaket er.

Det var skepsis til ei bu, uansett om den er låst utenom bruk. Villreinen reagerer på lukt, ikke bygninger. Det kan tenkes at bua/fotopunktet vil tiltrekke seg folk også utenom de guida turene. Det er vanskelig å håndtere individuell trafikk ut fra allemannsretten, og det er vanskelig å reversere ferdsel som har startet.

Det er antakelig kommunen som har satt grensene for det nasjonale villreinområdet, slik at grensene må følges. (Sekretærens anmerkning: Det finnes ikke referat fra de møtene Kommunal- og moderniseringsdepartementet gjennomførte med kommunene i sluttfasen av departementets godkjenning av regionalplanen for Rondane-Sjølnkletten. Verken fylkeskommunen eller Fylkesmannen var representert på møtene, og det har derfor vært en del uklarheter i etterkant av at planen ble godkjent).

Det må også tas hensyn til at dette er en helt ny installasjon, der det ikke er noe fra før.

De ble fremmet et alternativt forslag til vedtak:
«Villreinnemnda frarår at dispensasjon innvilges».

VEDTAK

Villreinnemnda frarår at dispensasjon innvilges.

Vedtaket var enstemmig.

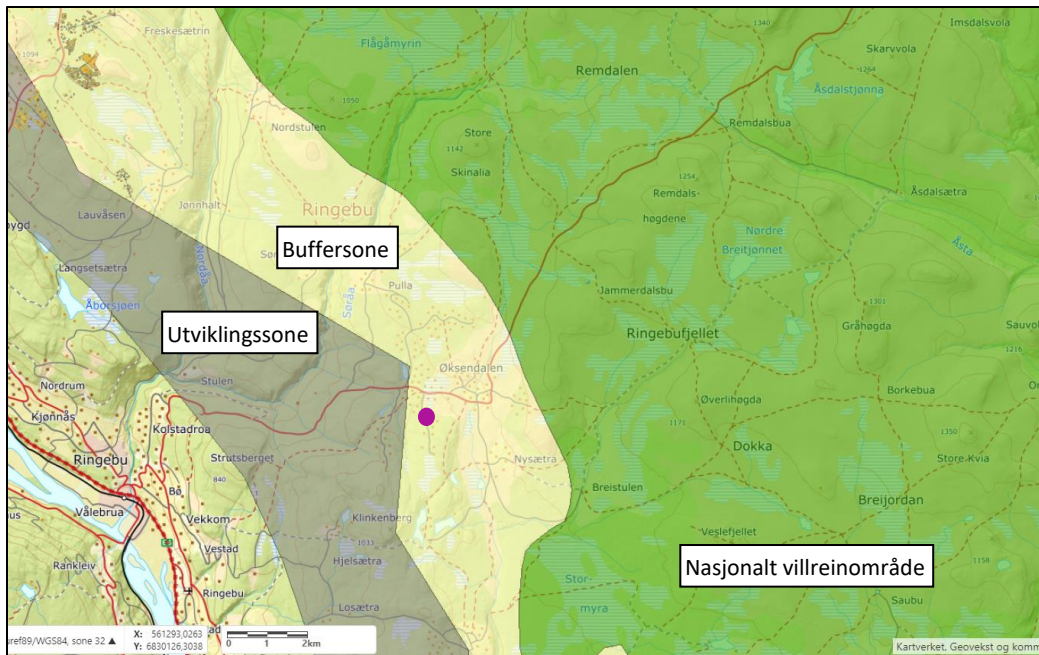
2020/17 RINGEBU – TILBYGG EKSISTERENDE FRITIDSBOLIG

SAKSOPPLYSNINGER

Ringebu kommune har mottatt søknad om tilbygg (14 m²) til eksisterende fritidsbolig. Utvidelsen utgjør en utvidelse av stue/oppholdsrom. Eksisterende hytte har en størrelse på 76 m² BRA med anneks på 15 m² BRA. Samla areal etter evt. utbygging blir da 105 m² BRA.

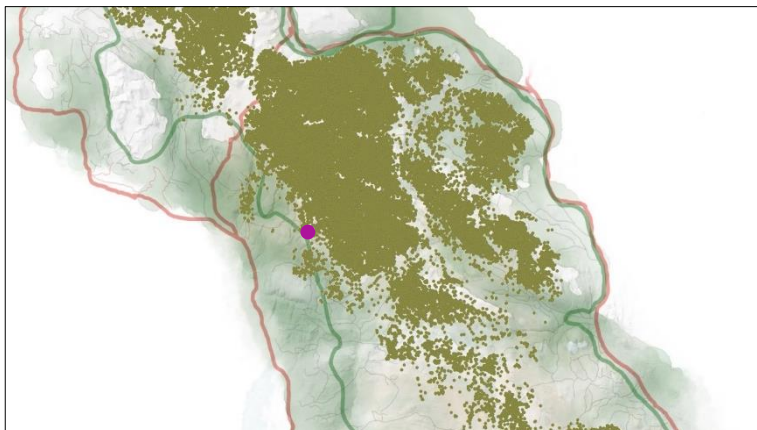
Forholdet til Regional plan for Rondane-Sjølnkletten

Eiendommen ligger i buffersona i regional plan, der det kan gis rom for tilbygg, uthus og anneks på godkjente bebygde fritidseiendommer utenfor regulert felt innenfor en øvre ramme på 120 m².

Figur 13. Utsnitt fra regional plan for Rondane-Sølknletten. Lilla prikk markerer plassering av eiendommen

Villreinsens arealbruk

Figur 14. GPS-merkede simler i perioden mars 2010 tom april 2018. (Lilla prikk er hyttas plassering)
Kilde:
<http://server.villrein.no/fokus/rn/>

VURDERING

Villreinnemnda behandlet to dispensasjonssøknader om utvidelser av fritidshus i samme område i januar. Kommunen skriver i sin saksinnstilling at det er påregnelig at det kommer flere søknader om tiltak i dette området framover. Videre at «Dersom det gis tillatelse til å øke bruksarealet opp til maks.grense på 120 m² BRA på mange av fritidseiendommene i dette området, kan dette i utgangspunktet være med å gi en tilleggsbelastning på villreinsens leveområde og at forvaltningsmålet da kan trues».

Kommuneplanen (arealdelen) for Ringebu kommune ble avgjort av Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) i juni 2019. KMD tillot da at hytter i utviklingssonen i reguleringsplanen kunne utvides til 120 m² BRA uten dispensasjonsbehandling (dvs. kun byggesak). For buffersonen tillot ikke KMD en slik praksis:

Kommunal- og moderniseringsdepartementet mener det er positivt at kommunen vil avklare rammene for utvidelse av eksisterende fritidsboliger utenom regulerte områder, slik at saksbehandlingen av tiltak på disse eiendommene kan forenkles. Det mangler likevel en konkret og områdevis vurdering av utbyggingsramme og konsekvenser for villreinen, slik den regionale planen forutsetter. Departementet viser til anbefalingen fra Klima- og miljødepartementet, og godkjenner at eksisterende fritidsboliger i utviklingssonen defineres som LNF-spredd fritidsbebyggelse med utbyggingsramme på 120 m² BRA i tillegg til 30 m² parkeringsareal uten takoverbygg. Fritidsbolig er i buffersonen videreføres som LNF-formål.

Kommunen bør ved neste revisjon av kommuneplanens arealdel foreta en mer konkret vurdering av fritidsboligene i buffersonen i forhold til øvre ramme for utvidelse, slik at også disse fritidsboligene kan avsettes til LNF-spredd fritidsbebyggelse».

KLDs avgjørelse innebærer med andre ord at ikke alle hytter i buffersona automatisk kan utvides til 120 m² BRA.

Kommunen viser som nevnt selv til at en i dette området må påregnes mange søknader om utvidelser, og at dette samla sett kan gi uheldige konsekvenser for villreinen. Sivilombudsmannen uttalte seg i mars 2018 til behandlingen av en dispensasjonssak for bygging av hytte i randområdet til regional plan for Nordfjella med Raudafjell 2014-2025

(<https://www.sivilombudsmannen.no/uttalelser/dispensasjon-til-oppforing-av-hytte-i-randomradet-for-villrein/>). Sivilombudsmannen drøfter her betydningen av enkeltsaker i forhold til presedens og samla belastning (Nml §10):

«Det gir likevel grunn til en merknad når Fylkesmannen tidligere i redegjørelsen har vist til at «denne ene hytta aleine» ikke vil forringe villreinens leveområde. Også Fylkesmannens vedtak synes å bygge på et slikt premiss. I saker som denne, hvor naturmangfoldet er berørt, er det ikke tilstrekkelig å vurdere skadevirkningene isolert og kun ut fra et nåtidsperspektiv. Etter naturmangfoldloven § 10 skal «påvirkning av et økosystem ... vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for». Denne bestemmelsen skal blant annet forhindre en gradvis forvitring av leveområder hvor inngrepene gjerne finner sted «bit for bit, over tid, til den samlede belastningen er så stor at leveområder, arter eller genetisk mangfold kan gå tapt», jf. Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) s. 104.»

Kommunen skriver også i sin saksinnstilling at «Samlet sett vurderes fordelene å oppveie ulempene». Det framgår imidlertid ikke av saksinnstillingen hva fordelene med utvidelsen er, utover de rent komfortmessige for eier.

Sivilombudsmannen har i saken som er referert foran også uttalt seg om kravet i Pbl § 19-2 annet ledd annet punktum, om at fordelene ved å gi dispensasjon skal være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering:

«Hvilke hensyn som er relevante i dispensasjonsvurderingen, må ses i sammenheng med de offentlige hensyn som skal ivaretas gjennom loven og offentlige arealplaner. Av ombudsmannens uttalelse i sak 2014/3266 fremgår det at det i utgangspunktet er «generelle areal- og ressursdisponeringshensyn som er relevante fordeler i en dispensasjonsvurdering».... En enkeltstående eiers interesse i å bygge vil normalt ha begrenset vekt i forhold til mer generelle arealdisponeringshensyn.... Loven krever dessuten at fordelene med å dispensere er «klart større» enn ulempene. Hva som nærmere ligger i dette, fremgår blant annet av ombudsmannens uttalelse i sak 2015/3269, hvor det heter at det under enhver omstendighet ikke er tilstrekkelig for å innvilge dispensasjon, at ulempene ved dispensasjonen eventuelt skulle være beskjedne».

Området denne eiendommen ligger i ligger relativt nært nasjonalt villreinområde, og det er god tilgjengelighet inn i området med bil sommerstid via Friisvegen som går tvers gjennom området (vegen er stengt om vinteren). **Kommunen oppgir at det er ca. 400 hytter i området med en gjennomsnittsstørrelse på 81 m². Samla sett vil en utvidelse til 120 m² bety en økning i boarealet**

på 15.600 m², tilsvarende 130 nye hytter på 120 m², bare i denne delen av buffersona. (Til sammenligning kan det nevnes at KMD ved fastsetting av kommuneplanen i 2019 kun godkjente 65 nye hyttetomter i områdene på østsida i av hoveddalføret, og alle lenger nord på Venabygdsfjellet). Det kan argumenteres for at ikke alle aktuelle utvidelser vil gjelde økt soveromskapasitet=flere gjester=større ferdsel inn i villreinsens leveområder. Men det samme gjelder nye hytter; ikke alt areal er soveromsareal.

Ringebu har mange fritidshus i buffersona. For de områder der hyttene fortsatt ikke omfattes av reguleringsplan eller tidligere kommunedelplan for Venabygdsfjellet, anbefales kommunen å foreta en mer samla og konkret vurdering av fritidsboligene i buffersonen i forhold til øvre ramme for utvidelse *tidligere* enn ved revisjon av neste kommuneplan. Før en slik vurdering foreligger, blir det vanskelig for regionale myndigheter å godkjenne dispensasjoner om vesentlige utvidelser av boarealet i dette området.

FORSLAG TIL VEDTAK

Villreinnemnda oppfordrer kommunen til å foreta en mer samla og konkret vurdering av utvidelser av fritidsboligene i LNF-områder i buffersona og samla konsekvenser for villreinen så fort som mulig. Dette for å unngå stadig uenighet i enkeltsaker mellom kommunale og regionale myndigheter.

Før en slik gjennomgang er foretatt tilrår nemnda at maks. øvre grense for fritidsbebyggelse i dette området (område 4b i kommuneplanen) settes til 90 m² BRA.

Dersom dispensasjonssøknader om utvidelser av fritidseiendommer gjelder uthus/utedo, ser ikke nemnda behov for å ha slike søknader på høring, *forutsatt* at kommunen ikke tillater pipe/ildsted i uthuset. Nemnda ønsker heller ikke søknader som gjelder påbygg til inngangsparti eller veranda, dersom dette ikke innebærer utvidelser av boarealet ellers. Ved tvil kan villreinnemndas sekretær kontaktes for å avgjøre om nemnda ønsker saken oversendt.

STYRETS BEHANDLING

Sak 2020/17 og sak 2020/18 ble behandlet under ett.

Ringebuss representant ønsket at denne saken og sak 2020/18 ble utsatt og sendt tilbake til UPT i Ringebu for behandling, fordi den kun var behandlet administrativt i kommunen. Det ble vist til at nemnda må forholde seg til kommunen som avsender, som selv må vurdere hvordan saken skal behandles.

Det ble diskutert om hvordan påbygg av eksisterende hytter slår ut på bruken av hyttene, og om det er utvidelser av arealet i seg sjøl enn standardhevinger som er utslagsgivende. Disse to tingene henger imidlertid ofte sammen, og det er begrensa muligheter for å kontrollere i ettertid om hvordan det økte arealet faktisk brukes. Det hadde vært ønskelig med større muligheter for å differensiere mellom ulike påbygg, men dette er i praksis vanskelig.

Ringebuss representant fremmet forslag til alternativt vedtak:

Saken utsettes.

Ringebu kommune har IKKE har fått uttalt seg til saken politisk. Saken må sendes til Ringebu kommune, slik at utvalget (UPT)-planutvalget får uttalt seg.

Det ble stemt over det alternative vedtaket først. Dette fikk kun en stemme, og falt.

Det ble deretter stemt over forslaget fra saksinnstillingen, som ble vedtatt med unntak av en stemme.

VEDTAK

Villreinnemnda oppfordrer kommunen til å foreta en mer samla og konkret vurdering av utvidelser av fritidsboligene i LNF-områder i buffersona og samla konsekvenser for villreinen så fort som mulig. Dette for å unngå stadig uenighet i enkeltsaker mellom kommunale og regionale myndigheter.

Før en slik gjennomgang er foretatt tilrår nemnda at maks. øvre grense for fritidsbebyggelse i dette området (område 4b i kommuneplanen) settes til 90 m² BRA.

Dersom dispensasjonssøknader om utvidelser av fritidseiendommer gjelder uthus/utedo, ser ikke nemnda behov for å ha slike søknader på høring, *forutsatt* at kommunen ikke tillater pipe/ildsted i uthuset. Nemnda ønsker heller ikke søknader som gjelder påbygg til inngangsparti eller veranda, dersom dette ikke innebærer utvidelser av boarealet ellers. Ved tvil kan villreinnemndas sekretær kontaktes for å avgjøre om nemnda ønsker saken oversendt.

2020/18 RINGEBU – RIVING OG OPPSETTING AV NY FRITIDSBOLIG

Ringebu kommune har mottatt søknad om riving av eksisterende fritidsbolig (55 m²) og oppsetting av ny fritidsbolig på 101.4 m². Hytta ligger innenfor samme område som eiendommen i forrige sak, 2020/17.

Dette er en langt større utvidelse enn søknaden i forrige sak, og understreker behovet for en samlet vurdering av utvidelser i dette området. Det vises derfor til forrige sak, med samme forslag til vedtak.

FORSLAG TIL VEDTAK

Villreinnemnda oppfordrer kommunen til å foreta en mer samla og konkret vurdering av utvidelser av fritidsboligene i LNF-områder i buffersona og samla konsekvenser for villreinen så fort som mulig. Dette for å unngå stadig uenighet i enkeltsaker mellom kommunale og regionale myndigheter.

Før en slik gjennomgang er foretatt tilrår nemnda at maks. øvre grense for fritidsbebyggelse i dette området (område 4b i kommuneplanen) settes til 90 m² BRA.

Dersom dispensasjonssøknader om utvidelser av fritidseiendommer gjelder uthus/utedo, ser ikke nemnda behov for å ha slike søknader på høring, *forutsatt* at kommunen ikke tillater pipe/ildsted i uthuset. Nemnda ønsker heller ikke søknader som gjelder påbygg til inngangsparti eller veranda, dersom dette ikke innebærer utvidelser av boarealet ellers. Ved tvil kan villreinnemndas sekretær kontaktes for å avgjøre om nemnda ønsker saken oversendt.

STYRETS BEHANDLING og VEDTAK

Som sak 2020/17.

2020/19 EVENTUELT

Villreinforum Rondane-Sølnkletten rettet i vår en henvendelse til kommunene i planområdet med oppfordring om å inkludere villrein i politikeropplæringen. Villreinnemnda og Villreinsenteret på Hjerkinntilbød seg å holde en presentasjon dersom det var ønskelig. Hittil er det bare Dovre og Ringebu som har svart positivt på henvendelsen. I Sel vil kommunestyrerepresentanter stille spørsmål i kommunestyret hvordan kommunen skal forholde seg til den utfordrende situasjonen villreinen i Rondane har, og få fokus på villrein på denne måten.

Det ble diskutert om en burde rette en ny henvendelse til kommunene. Sekretæren sender over brevet som ble sendt i vår. Nemndsmedlemmene kan da purre egen kommune. Det sendes en ny mailhenvendelse til Ringsaker kommune v/ordfører.